

Väljaandja:
Akti liik:
Teksti liik:
Redaktsiooni jõustumise kp:
Redaktsiooni kehtivuse lõpp:
Avaldamismärge:

Vabariigi Valitsus
määrus
terviktekst
01.01.2011
Hetkel kehtiv

Koolieelse lasteasutuse riiklik õppekava

Vastu võetud 29.05.2008 nr 87

[RT I 2008, 23, 152](#)

jõustumine 01.09.2008

Muudetud järgmiste aktidega

Vastuvõtmine
23.08.2010

Avaldamine
[RT I 2010, 60, 407](#)

Jõustumine
01.01.2011

Määrus kehtestatakse «[Koolieelse lasteasutuse seaduse](#)» § 16 lõike 2 alusel.

1. peatükk ÜLDSÄTTED

§ 1. Määruse reguleerimisala

(1) Koolieelse lasteasutuse riiklik õppekava (edaspidi *riiklik õppekava*) määrab kindlaks koolieelse lasteasutuse (edaspidi *lasteasutus*) õppe- ja kasvatustegevuse alused, olenemata lasteasutuse õiguslikust seisundist.

(2) Riiklik õppekava määrab kindlaks:

- 1) lasteasutuse õppekava koostamise põhimõtted;
- 2) õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgid ja põhimõtted;
- 3) õppe- ja kasvatustegevuse korralduse;
- 4) 6–7aastase lapse eeldatavad üldoskused;
- 5) valdkondade õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgid ja sisu ning 6–7aastase lapse arengu eeldatavad tulemused;
- 6) lapse arengu hindamise põhimõtted.

§ 2. Lasteasutuse õppekava

(1) Lasteasutuse õppekava on lasteasutuse õppe- ja kasvatustegevuse alusdokument. Lasteasutus koostab oma õppekava riikliku õppekava alusel.

(2) Lasteasutuse õppekava koostamisest ja arendamisest võtavad osa lasteasutuse pedagoogid, kaasates lapsevanemaid.

(3) Lasteasutuse õppekava kinnitab lasteasutuse juhataja pedagoogilise nõukogu ettepanekul, kuulates ära hoolekogu arvamuse.

(4) Lasteasutuse õppekavas esitatakse:

- 1) lasteasutuse liik ja eripära;
- 2) õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgid, põhimõtted, sisu ja lapse arengu eeldatavad tulemused õppekava läbimisel vanuseti;
- 3) õppe- ja kasvatustegevuse korraldus (päevakava koostamise põhimõtted, õppe- ja kasvatustegevuse kavandamise perioodi pikkus), sealhulgas suveperioodil;
- 4) lapse arengu analüüsimise ja hindamise põhimõtted, sealhulgas korraldus;
- 5) erivajadustega lapse arengu toetamise põhimõtted, sealhulgas korraldus;
- 6) lapsevanematega koostöö põhimõtted, sealhulgas korraldus;
- 7) õppekava uuendamise ja täiendamise kord.

(5) Lasteasutuse pedagoogilise nõukogu või hoolekogu ettepanekul võib lasteasutuse õppekavasse lisada ka muid õppe- ja kasvatustegevusega seotud sätteid.

2. peatükk

ÕPPE- JA KASVATUSTEGEVUSE EESMÄRGID JA PÕHIMÕTTED

§ 3. Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgid

(1) Õppe- ja kasvatustegevuse üldeesmärk on lapse mitmekülgne ja järjepidev areng kodu ja lasteasutuse koostöös.

(2) Üldeesmärgist lähtuvalt toetab õppe- ja kasvatustegevus lapse kehalist, vaimset, sotsiaalset ja emotsionaalset arengut, mille tulemusel kujuneb lapsel terviklik ja positiivne minapilt, ümbritseva keskkonna mõistmine, eetiline käitumine ning algatusvõime, esmased tööharjumused, kehaline aktiivsus ja arusaam tervise hoidmise tähtsusest ning arenevad mängu-, õpi-, sotsiaalsed ja enesekohased oskused.

§ 4. Õppe- ja kasvatustegevuse läbiviimise põhimõtted

(1) Lasteasutuse õppe- ja kasvatustegevuse läbiviimise põhimõteteks on:

- 1) lapse individuaalsuse ja tema arengupotentsiaali arvestamine;
- 2) lapse tervise hoidmine ja edendamine ning liikumisvajaduse rahuldamine;
- 3) lapse loovuse toetamine;
- 4) mängu kaudu õppimine;
- 5) humaansete ja demokraatlike suhete väärtustamine;
- 6) lapse arengut ja sotsialiseerumist soodustava keskkonna loomine;
- 7) lapsele turvatunde, eduelamuste tagamine;
- 8) üldõpetusliku tööviisi rakendamine;
- 9) kodu ja lasteasutuse koostöö;
- 10) eesti kultuuritraditsioonide väärtustamine ning teiste kultuuride eripäraga arvestamine.

(2) Lapse arengu toetamine lasteasutuses on meeskonnatöö, mille toimimise eest vastutab lasteasutuse juhataja.

§ 5. Õpikäsitus

(1) Õppimine on elukestev protsess, mille tulemusel toimuvad muutused käitumises, teadmistes, hoiakutes, oskustes jms ning nendevahelistes seostes. Laps õpib matkimise, vaatlemise, uurimise, katsetamise, suhtlemise, mängu, harjutamise jms kaudu.

(2) Õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel ja läbiviimisel arvestatakse laste eripära: võimeid, keelelist ja kultuurilist tausta, vanust, sugu, tervises seisundit jms. Pedagoogid on laste arengu suunajad ning arengut toetava keskkonna loojad.

(3) Laps on õppe- ja kasvatustegevuses aktiivne osaleja ning tunneb rõõmu tegutsemisest. Last kaasatakse tegevuste kavandamisse, suunatakse tegema valikuid ning tehtut analüüsima.

(4) Õppe- ja kasvatustegevuses luuakse tingimused, et arendada lapse suutlikkust:

- 1) kavandada oma tegevust, teha valikuid;
- 2) seostada uusi teadmisi varasemate kogemustega;
- 3) kasutada omandatud teadmisi erinevates olukordades ja tegevustes;
- 4) arutleda omandatud teadmiste ja oskuste üle;
- 5) hinnata oma tegevuse tulemuslikkust;
- 6) tunda rõõmu oma ja teiste õnnestumistest ning tulla toime ebaõnnestumistega.

3. peatükk

ÕPPE- JA KASVATUSTEGEVUSE KORRALDUS

§ 6. Õppeaasta

Lasteasutus korraldab õppe- ja kasvatustegevust õppeaastati. Õppeaasta algab 1. septembril ning kestab 31. augustini.

§ 7. Rühma õppe- ja kasvatustegevuse kavandamine

(1) Õppe- ja kasvatustegevus tugineb rühma päevakavale, mis määrab vastavalt laste eale päevarütm, kus vahelduvad igapäevatoimingud, laste mäng, vabategevused ja pedagoogi kavandatud õppe- ja kasvatustegevused.

(2) Õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel arvestab pedagoog lapse arengutaset, vanust ning lapse huve. Lapse kasvades ja arenedes lähtutakse õppesisu valikul üldjuhul põhimõttest – lähemalt kaugemale, üksikult üldisemale.

(3) Rühma õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel esitatakse kavandatava perioodi (nädal, kuu vm) eesmärgid, temaatika, õppesisu ja -tegevused. Rühma õppe- ja kasvatustegevuse kavandamine on paindlik ja võimaldab pedagoogil teha vajadusel muudatusi.

(4) Rühma õppe- ja kasvatustegevus viiakse läbi esteetiliselt ja turvaliselt ning üksi ja ühistegevusi võimaldavas keskkonnas. Õppe- ja kasvatustegevus seotakse eelkõige kodukoha inimeste, looduse ja asutustega. Õpitavaga (objektid, nähtused) tutvutakse loomulikus keskkonnas.

(5) Tegevuskoha valikul arvestatakse nii üldisi kui ka valdkondade õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgi, eri valdkondade sisu ja tegevuste lõimimist, tegevusteks vajalikke vahendeid ning pedagoogide ja personali kaasamist.

§ 8. Erivajadustega laps

(1) Erivajadustega laps käesoleva määruse tähenduses on laps, kelle võimetest, tervises seisundist, keelelisest ja kultuurilisest taustast ning isiksuseomadustest tingitud arenguvajaduste toetamiseks on vaja teha muudatusi või kohandusi lapse kasvukeskkonnas (mängu- ja õppevahendid, ruumid, õppe- ja kasvatusmeetodid jm) või rühma tegevuskavas.

(2) Erivajadustega lapse, sealhulgas andeka lapse arengu toetamine lasteaias on meeskonnatöö, mille toimimise eest vastutab lasteasutuse juhataja.

(3) Vajadusel koostavad rühma pedagoogid õppeaasta algul koostöös logopeedi/eripedagoogi jt spetsialistidega ning lapsevanemaga lapsele individuaalse arenduskava. Vähemalt üks kord õppeaastas tehakse kokkuvõtte individuaalse arenduskava rakendamisest, arengukeskkonna sobilikkusest ning lapse edasistest vajadustest.

(4) Lasteasutus toetab erineva keelelise ja kultuurilise taustaga peret lapsele oma keele ja kultuuri tutvustamisel ning eesti keele ja kultuuri väärtustamisel.

§ 9. Eesti keele kui teise keele õpe

(1) Lapsele, kelle kodune keel ei ole eesti keel, tagatakse eesti keele õpe.

(2) Lasteasutuses või selle rühmas, mille õppe- ja kasvatustegevus ei toimu eesti keeles, alustatakse laste eesti keele õpet kolmeaastaselt kas:

- 1) eraldi keeletegevuste kaudu;
- 2) keeleõpet teiste tegevustega lõimides;
- 3) osalise keelekümluse meetodikat rakendades.

(3) Lasteasutuses või selle rühmas, mille õppe- ja kasvatustegevus ei toimu eesti keeles, võib viieaastastele lastele eesti keele õpetamisel üle minna täieliku keelekümluse meetodika rakendamisele.

(4) Lasteasutuses või selle rühmas, kus õppe- ja kasvatustegevus toimub eesti keeles, omandavad mitte-eesti kodukeelega lapsed eesti keele kas:

- 1) lõimitud tegevuste kaudu, millele võib lisanduda eesti keele tugiõpe;
- 2) täieliku keelekümluse meetodikat rakendades.

(5) Eesti keele õppe eeldatavate tulemuste kavandamisel arvestatakse nii laste arengutaset, vanust kui ka eesti keele õppe mahtu ning meetodikat.

(6) Erivajadustega lapsele koostatakse eesti keele kui teise keele õpetamiseks vajadusel individuaalne arenduskava.

§ 10. Koostöö lapsevanemaga

(1) Lasteasutuse pedagoogid teevad lapsevanemaga lapse arengu toetamiseks koostööd, mis põhineb dialoogil, vastastikusel usaldusel ja lugupidamisel.

(2) Pedagoog teavitab regulaarselt lapsevanemat lapse arengust ja õppimisest ning õppe- ja kasvatustegevuse korraldusest. Pedagoog loob lapsevanemale võimalused saada tuge ja nõu õppe- ja kasvatusküsimustes.

(3) Lapsevanemal võimaldatakse osaleda õppe- ja kasvatusprotsessi kavandamises ja läbiviimises ning anda tagasisidet lasteasutuse tegevusele.

4. peatükk

6–7AASTASE LAPSE EELDATAVAD ÜLDOSKUSED

§ 11. Üldoskused

(1) Õppekavas eristatakse nelja üldoskuste rühma:

- 1) mänguoskused;
- 2) tunnetus- ja õpioskused;
- 3) sotsiaalsed oskused;
- 4) enesekohased oskused.

(2) Üldoskuste kujunemist toetatakse kõigi õppe- ja kasvatustegevuste kaudu, erinevate valdkondade sisusid lõimides.

§ 12. Mänguoskused

(1) Mäng on eelkoolieas lapse põhitegevus. Mängu käigus omandab ja kinnistab laps uut teavet, uusi oskusi, peegeldab tundeid ja soove, õpib suhtlema, omandab kogemusi ja käitumisreegleid. Mänguoskus on kõigi üldoskuste ning õppe- ja kasvatustegevuse eri valdkondade oskuste ja teadmiste arengu alus.

(2) Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 6–7aastane laps:

- 1) tunneb mängust rõõmu ning on suuteline mängule keskenduma;
- 2) rakendab mängudes loovalt oma kogemusi, teadmisi ja muljeid ümbritsevast maailmast;
- 3) algatab erinevaid mängu ja arendab mängu sisu;
- 4) täidab mängudes erinevaid rolle;
- 5) järgib mängureegleid ning oskab tuttavate mängude reegleid teistele selgitada;
- 6) suudab mängu käigus probleeme lahendada ja jõuda mängukaaslastega kokkuleppele;
- 7) tunneb rõõmu võidust ja suudab taluda kaotust võistlusmängus;
- 8) kasutab mängudes loovalt erinevaid vahendeid.

§ 13. Tunnetus- ja õpioskused

(1) Tunnetusoskused on oskused tahtlikult juhtida oma tunnetusprotsesse – taju, tähelepanu, mälu, mõtlemist, emotsioone ja motivatsiooni.

(2) Õpioskuste all mõistetakse lapse suutlikkust hankida teavet, omandada teadmisi ja oskusi ning uurida ja katsetada. Õpioskused kujunevad tunnetusoskuste arengu alusel.

(3) Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 6–7aastane laps:

- 1) saab aru lihtsamatest seostest (hulk, põhjus, tagajärg), tajub esemeid, sündmusi ja nähtusi tervikuna;
- 2) mõtleb nii kaemuslik-kujundlikult kui ka verbaalselt, saab kuuldust aru, reageerib sellele vastavalt ning kasutab arutlevat dialoogi;
- 3) tegutseb sihipäraselt, on suuteline keskenduma kuni pool tundi;
- 4) kavandab ja korraldab oma igapäevategevusi ja viib alustatud tegevused lõpuni;
- 5) tegutseb uudses olukorras täiskasvanu juhiste järgi;
- 6) suhtub õppimisse positiivselt – tahab õppida, uurida, esitada küsimusi, avastada ja katsetada;
- 7) rühmitab esemeid ja nähtusi erinevate tunnuste alusel;
- 8) kasutab materjali meeldejätmiseks kordamist.

§ 14. Sotsiaalsed oskused

(1) Sotsiaalsete oskuste all mõistetakse lapse oskusi teistega suhelda, tajuda nii iseennast kui ka partnereid, võtta omaks ühiskonnas üldtunnustatud tavasid ning lähtuda eetilistest tõekspidamistest.

(2) Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 6–7aastane laps:

- 1) püüab mõista teiste inimeste tundeid ning arvestada neid oma käitumises ja vestluses;
- 2) tahab ja julgeb suhelda – huvitub suhetest ja tunneb huvi teiste vastu;
- 3) hoolib teistest inimestest, osutab abi ja küsib seda vajadusel ka ise;
- 4) osaleb rühma reeglite kujundamisel;
- 5) oskab teistega arvestada ja teha koostööd;
- 6) loob sõprussuhteid;
- 7) saab aru oma-võõras-ühine tähendusest;
- 8) teeb vahet hea ja halva käitumise vahel;
- 9) mõistab, et inimesed võivad olla erinevad;
- 10) järgib kokkulepituid reegleid ja üldtunnustatud käitumisnorme;
- 11) selgitab oma seisukohti.

§ 15. Enesekohased oskused

(1) Enesekohaste oskuste all mõistetakse lapse suutlikkust eristada ja teadvustada oma oskusi, võimeid ja emotsioone, juhtida oma käitumist.

(2) Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 6–7aastane laps:

- 1) suudab oma emotsioone kirjeldada ning tugevaid emotsioone, nt rõõmu, viha, sobival viisil väljendada;
- 2) kirjeldab enda häid omadusi ja oskusi;
- 3) oskab erinevates olukordades sobival viisil käituda ning muudab oma käitumist vastavalt tagasisidele;
- 4) algatab mängu ja tegevusi;
- 5) tegutseb iseseisvalt ja vastutab oma käitumise eest;
- 6) teab, mis võib olla tervisele kasulik või kahjulik ning kuidas ohutult käituda;
- 7) saab hakkama eneseteenindamisega ja tal on kujunenud esmased tööharjumused;
- 8) kasutab erinevaid vahendeid heaperemehelikult ning tegevuse lõppedes koristab enda järelt.

5. peatükk

VALDKONDADE ÕPPE- JA KASVATUSTEGEVUSE EESMÄRGID JA SISU NING 6–7AASTASE LAPSE ARENGU EELDATAVAD TULEMUSED

§ 16. Õppe- ja kasvatustegevuse sisu ja lõimivad tegevused

(1) Õppe- ja kasvatustegevuse seob tervikuks lapse elust ja ümbritsevast keskkonnast tulenev temaatika. Valdkondade kaupa esitatud õppesisu ja -tegevuste lõimimisel lähtutakse üldõpetuslikust põhimõttest. Õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel ja korraldamisel lõimitakse järgmisi tegevusi: kuulamine, kõnelemine, lugemine ja kirjutamine, vaatlemine, uurimine, võrdlemine, arvutamine ning mitmesugused liikumis-, muusika- ja kunstitegevused.

(2) Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgid, sisu, kavandamine ja korraldus ning lapse arengu eeldatavad tulemused esitatakse seitsmes valdkonnas (edaspidi *valdkond*):

- 1) mina ja keskkond;
- 2) keel ja kõne;
- 3) eesti keel kui teine keel;
- 4) matemaatika;
- 5) kunst;
- 6) muusika;
- 7) liikumine.

§ 17. Valdkond *Mina ja keskkond*

(1) Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgiks on, et laps:

- 1) mõistab ja tunnetab ümbritsevat maailma terviklikult;
- 2) omab ettekujutust oma minast ning enda ja teiste rollidest elukeskkonnas;
- 3) väärtustab nii eesti kultuuritraditsioone kui ka oma rahvuse kultuuritraditsioone;
- 4) väärtustab enda ja teiste tervist ning püüab käituda tervislikult ning ohutult;
- 5) väärtustab keskkonda hoidvat ja keskkonnahoidlikku mõtteviisi;
- 6) märkab nähtusi ja muutusi looduses.

(2) Valdkonna *Mina ja keskkond* sisu:

- 1) sotsiaalne keskkond: mina, perekond ja sugulased, kodu, lasteaed, kool, ametid, kodumaa, eesti rahva tähtpäevad, kombad, teised rahvused Eestis, lapsed mujal maailmas, üldinimlikud väärtused ja üldtunnustatud käitumisreeglid; tervise väärtustamine, tervislik toitumine, inimkeha; ohuallikad ning ohutu käitumine;
- 2) looduskeskkond: kodukoha loodus, muutused looduses, elukeskkond, inimese mõju loodusele;
- 3) tehiskeskkond: ehitised, kodutehnika, jäätmed, transpordivahendid, jalakäija ohutu liiklemine, turvavarustus, virtuaalkeskkond.

(3) Õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel ja korraldamisel:

- 1) valitakse valdkonna temaatika lapse igapäevaelust ja teda ümbritsevast keskkonnast, mis hõlmab sotsiaalset keskkonda, loodus- ja tehiskeskkonda, sealhulgas tervise- ja liikluskasvatust;
- 2) suunatakse last ümbritsevat maailma märkama, uurima ning kogema mängu ja igapäevatoimingute kaudu, võimaldades lapsel ümbritsevat tajuda erinevate meelte ning aistingute abil: vaadeldes, nuusutades ja maitstes, kompides, kuulates helisid;
- 3) lõimitakse erinevaid tegevusi: võrdlemist, modelleerimist, mõtmist, arvutamist, vestlemist, ettelugemist, kehalist liikumist, kunstilist ja muusikalist tegevust;

4) suunatakse last mängudes, ümbritsevas looduses, liikluses, oma tervise seisundis jm märgatu kohta küsimusi esitama (probleemi püstitama), küsimustele vastuseid leidma (oletama ja oletusi kontrollima) ja märgatust ning kogetust järeldusi tegema;

5) suunatakse last materjale ja vahendeid säästlikult kasutama, hoolivalt ja heaperemehelikult käituma.

(4) Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 6–7aastane laps:

- 1) tutvustab ja kirjeldab iseennast, enda omadusi, huvisid jms;
- 2) kirjeldab oma kodu, perekonda ja peretraditsioone;
- 3) nimetab ja kirjeldab erinevaid ameteid;
- 4) nimetab Eesti riiklikke sümboleid ja rahvatraditsioone;
- 5) mõistab, et inimesed on erinevad ning neil on erinevad vajadused;
- 6) oskab eristada igapäevaelus tervisele kasulikku ja kahjulikku;
- 7) julgeb keelduda (ühis)tegevus(t)est, kui osalemine on ennast ja teisi kahjustav või ohtlik;
- 8) kirjeldab, kuidas ümbritsev keskkond ja inimeste käitumine võib mõjutada tervist;
- 9) järgib isikliku hügieeni nõudeid, sealhulgas hammaste hoidmist ja hooldamist;
- 10) suhtub ümbritsevasse keskkonda hoolivalt ning käitub seda säästvalt;
- 11) kirjeldab kodukoha loodust, tuntumaid taimi, seeni ja loomi;
- 12) kirjeldab loodust ja inimeste tegevusi erinevates ajatsüklites: ööpäev, nädal, aastaring;
- 13) selgitab, miks on valgus, temperatuur, vesi, muld ning õhk taimedele, loomadele ja inimestele tähtsad;
- 14) selgitab ilmastikunähtuste sõltuvust aastaaegadest, öö ja päeva vaheldumisest;
- 15) mõistab ja märkab enda ja teiste tegevuse mõju ja tagajärgi keskkonnale;
- 16) kirjeldab võimalikke ohte kodus, vee kogul, liikluses jm;
- 17) teab, kuidas jalakäijana ohutult liigelda ning jalgrattaga lasteaia õuealal sõita.

§ 18. Valdkond *Keel ja kõne*

(1) Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgiks on, et laps:

- 1) tuleb toime igapäevases suhtlemises;
- 2) kasutab kõnes õiget hääldust, sobivaid grammatilisi vorme ja mitmekesisist lauseehitust;
- 3) tunneb huvi lugemise, kirjutamise ja lastekirjanduse vastu, on omandanud lugemise ja kirjutamise esmased oskused.

(2) Valdkonna *Keel ja kõne* sisu:

- 1) keelekasutus: hääldamine, sõnavara, grammatika;
- 2) suhtlemine, jutustamine ja kuulamine;
- 3) lugemine ja kirjutamine, lastekirjandus.

(3) Õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel ja korraldamisel:

- 1) lähtutakse põhimõttest, et kõnearendus on lapse kõne ja suhtlemise sihipärane arendamine, kus last õpetatakse eelkõige keelevahendeid (uusi sõnu, sõnavorme ja lausemalle) kasutama suhtlemisel, teadmiste omandamisel, oma tegevuse kavandamisel;
- 2) peetakse oluliseks, et lapse kõne arengut toetatakse kõikides tegevustes (mängimine, käelised tegevused, liikumis- ja muusikategevused ning igapäevatoimingud); lapsele luuakse kõnekeskkond, kus ta kuuleb teiste kõnet ning tal on vaja ja ta saab ise kõnelda; laps õpib rääkima reaalsetes suhtlussituatsioonides, tegutsedes koos täiskasvanuga;
- 3) suunatakse lapsi ettelugemise, dramatiseerimise, ümberjutustamise, joonistamise, oma raamatute koostamise jm tegevuste kaudu kirjandust mõistma ja hindama; ettelugemiseks valitakse žanriliselt mitmekesiseid raamatuid, et toetada lugemishuvi, lugemis- ja kirjutamisvalmiduse kujunemist;
- 4) õpetatakse lugemise ja kirjutamise esmaseid oskusi (häälikupikkuse eristamine, sõnade häälimine jmt) mänguliselt ja igapäevategevustega seostatult;
- 5) mitmekesistatakse kirjutamise harjutusi, kasutades erinevaid vahendeid, värvusi jmt.

(4) Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 6–7aastane laps:

- 1) tuleb toime nii eakaaslaste kui ka täiskasvanutega suhtlemisel; arvestab kaassuhtleja ja suhtlemise paigaga;
- 2) saab aru kuuldu sisust ja suudab sellele sobivalt reageerida;
- 3) suudab oma mõtteid suulisel kõnes edasi anda;
- 4) jutustab pildi, kuuldu teksti või oma kogemuse alusel, annab edasi põhisisu ja olulised detailid, vahendab ka oma tundeid;
- 5) kasutab kõnes aktiivselt liitlauseid;
- 6) kasutab kõnes kõiki käände- ja pöördevorme ainsuses ja mitmuses;
- 7) valdab suhtlemiseks piisavat sõnavara ja suudab vajadusel ise sõnu moodustada;
- 8) hääldab oma kõnes ja etteõeldud sõnade kordamisel õigesti kõiki emakeele häälikuid;
- 9) tunneb tähti ja veerib kokku 1–2-silbilisi sõnu, tunneb kirja pildis ära mõned sõnad;
- 10) kirjutab joonistähedega 1–2-silbilisi sõnu õigesti järjestatud ühekordsete tähtedega;
- 11) teab peast emakeelseid luuletusi ja laule.

§ 19. Valdkond *Eesti keel kui teine keel*

(1) Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgiks on, et laps:

- 1) tunneb huvi eesti keele ja kultuuri vastu;
- 2) soovib ja julgeb eesti keeles suhelda nii eakaaslaste kui ka täiskasvanutega;
- 3) tunneb ära ja saab aru eestikeelsetest sõnadest ning lihtsamatest väljenditest;

4) kasutab lihtsamaid eestikeelseid sõnu ja väljendeid igapäevases suhtlemises.

(2) Valdkonna *Eesti keel kui teine keel* sisu:

- 1) kuulamine;
- 2) kõnelemine;
- 3) Eesti kultuuri tutvustamine.

(3) Õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel ja korraldamisel:

- 1) peetakse oluliseks eesti keelt kuulata ja omandada keeleoskus tegevuste käigus, kus sõnalist suhtlemist toetab kontekst (nt ümbritsevad esemed jmt);
- 2) pööratakse erilist tähelepanu erinevate meelte kaasamisele ja näitlikustamisele: kasutatakse miimikat, kehakeelt, žeste, intonatsiooni, muusikat, rütmi ja mitmesuguseid näitlikke vahendeid;
- 3) suunatakse last õpitavat keelt kasutama igapäevategevustes ning suhtlemisel, luuakse selleks lapsi huvitavaid olukordi, sh väljaspool lasteaeda (kauplus, teater, spordivõistlus, õppekäik jm);
- 4) korratakse õpitut erinevates kontekstides ja suhtlussituatsioonides, keeleõpet seotakse teiste tegevustega – liikumine, laulmine, käeline tegevus, vaatlemine jm;
- 5) vestlusteemade valimisel lähtutakse lapse kogemustest, samateemalistest vestlustest rühmas või kodus (emakeeles);
- 6) valitakse mitmekesiseid pildirikkaid ja lihtsama keelega raamatuid ettelugemiseks ja ühiseks lugemiseks;
- 7) pedagoog rõhutab õige kõne mudelite kasutamist ning osutab vigadele delikaatselt, sõna või fraasi korrektsena korrates.

(4) Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 6–7aastane laps:

- 1) mõistab lihtsamat argiteemalist eestikeelset kõnet;
- 2) tunneb ära ja mõistab õpitud sõnu ja väljendeid ning kasutab neid oma kõnes;
- 3) saab aru korraldusest ja toimib vastavalt;
- 4) saab aru lihtsast küsimusest ning vastab sellele õpitud sõnavara piires;
- 5) kasutab kõnes sobivaid viisakusväljendeid;
- 6) teab peast eestikeelseid luuletusi ja laule;
- 7) oskab nimetada mõningaid Eesti kohanimesid, tuntud inimesi.

§ 20. Valdkond *Matemaatika*

(1) Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgiks on, et laps:

- 1) rühmitab esemeid ühe-kahe tunnuse alusel ja võrdleb esemete hulki;
- 2) järjestab esemeid suuruse ja asenditunnuste põhjal;
- 3) tunneb lihtsamaid ajamõisteid ja kirjeldab ning järjestab oma igapäevategevusi;
- 4) mõtestab loendamistegevust ja seoseid arvude reas;
- 5) mõistab mõõtmistegevust ja olulisemaid mõõtühikuid;
- 6) tunneb ja kirjeldab geomeetrilisi kujundeid;
- 7) näeb matemaatilisi seoseid igapäevatoimingutes.

(2) Valdkonna *Matemaatika* sisu:

- 1) hulgad, loendamine ja arvud, arvutamine;
- 2) suurused ja mõõtmine;
- 3) geomeetrilised kujundid.

(3) Õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel ja korraldamisel:

- 1) suunatakse last nähtuste ja esemete maailma korrastama, kujundama, selles orienteeruma, mille tulemusel laps avastab esemetevahelisi seoseid, leiab esemete erinevusi ja sarnasusi, oskab esemeid järjestada, rühmitada ja loendada;
- 2) harjutatakse last määrama enda asukohta ümbritsevate esemete suhtes, orienteeruma ajas ja kasutama vastavaid mõisteid oma tegevuse kirjeldamiseks;
- 3) seostatakse mäng, vaatlused, vestlused ja igapäevatoimingud matemaatikaga, suunates sealjuures last kasutama erinevaid aistinguid: kuulumis-, nägemis-, haistmis- ning kompimisaistingut;
- 4) suunatakse last ümbritsevat keskkonda matemaatilisel kirjeldama (arvud, mõõtühikud, kujundite nimetused jm);
- 5) toetatakse üldistuseni jõudmist ja mõistete kujundamist – erinevates objektides sarnaste ning erinevate tunnuste ja omaduste vaatlemise, võrdlemise, kirjeldamise ja sõnastamise kaudu.

(4) Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 6–7aastane laps:

- 1) määrab esemete hulga ühiseid tunnuseid ja jaotab esemeid kahe erineva tunnuse järgi;
- 2) võrdleb hulki, kasutades mõisteid *rohkem*, *vähem*, *võrdselt*;
- 3) teeb 12 piires loendamise teel kindlaks esemete arvu, teab arvude 1–12 järjestust ja tunneb numbrimärke ning oskab neid kirjutada;
- 4) liidab ja lahutab 5 piires ning tunneb märke +, –, =;
- 5) koostab kahe esemete hulga järgi matemaatilisi jutukesi;
- 6) järjestab kuni viit eset suuruse järgi (pikkus, laius, kõrgus jm);

- 7) rühmitab esemeid asendi ning nähtusi ja tegevusi ajatunnuse järgi;
- 8) kirjeldab enda asukohta ümbritsevate esemete suhtes, orienteerub ruumis, õuealal ja paberil;
- 9) oskab öelda kellaaega täistundides;
- 10) nimetab nädalapäevi, kuid, aastaaegu, teab oma sünnikuud ja -päeva;
- 11) mõõdab esemete pikkust kokkulepitud mõõduühikuga (samm, pulk, nöör vms);
- 12) eristab enamkasutatavaid raha- ning mõõtühikuid (euro, sent, meeter, liiter, kilogramm) ja teab, kuidas ning kus neid ühikuid kasutatakse;

[RT I 2010, 60, 407- jõust. 01.01.2011]

- 13) leiab erinevate kujundite hulgast ringi, kolmnurga, ristküliku, ruudu ning kera ja kuubi, kirjeldab neid kujundeid.

§ 21. Valdkond *Kunst*

- (1) Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgiks on, et laps:

- 1) tunneb rõõmu loovast eneseväljendusest;
- 2) kujutab isikupäraselt ümbritsevaid esemeid, sündmusi ja oma kujutlusmaailma;
- 3) vaatlleb, kirjeldab ja kujundab ümbritsevat ja tarbeesemeid;
- 4) kasutab õpitud voolimis-, joonistamis- ning maalimisvahendeid ja -võtteid;
- 5) kasutab materjale ja tööriistu ohutult ning sihipäraselt;
- 6) vaatlleb kunstiteoseid ja kirjeldab nähtut.

- (2) Valdkonna *Kunst* sisu:

- 1) kujutamine ja väljendamine: mõtete, tunnete edasiandmine nähtaval kujul;
- 2) kujundamine: objektile esteetilise lisaväärtuse andmine;
- 3) tehnilised oskused: voolimine, joonistamine, maalimine, meisterdamine;
- 4) kunstiteoste vaatlemine, vestlused kunstiteostest, kunstist.

- (3) Õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel ja korraldamisel:

- 1) antakse lapsele võimalus saada elamusi, tunda rõõmu ja rahulolu ning tal on võimalus väljendada oma maailmanägemist;
- 2) suunatakse last vaatlema ning voolides, joonistades, maalides ja meisterdades kasutab laps vaatlustel tehtud tähelepanekuid;
- 3) kasutatakse teemasse sisseelamiseks mängu, muusikat, lihtsat lavastust, jutu lugemist jne;
- 4) arvestatakse, et lapse jaoks on oluline loomiseks ja lahenduste leidmiseks teha katsetusi ning avastusi, otsida ja saada vastuseid tekkinud küsimustele, omandatud oskusi rakendada ja loovaalt kombineerida;
- 5) julgustatakse last kasutama ja katsetama tema enda pakutud lahendusi töö mitmekesistamiseks ning ergutatakse lapse kujutlus- ja algatusvõimet, jälgides, et säiliks lapse isikupärane eneseväljendus;
- 6) viiakse kunstitegevusi läbi ka õues, samuti kasutatakse kunstitegevust teiste valdkondade õppe- ja kasvatustegevuste osana, joonistatakse nii paberile, kivile, puidule, liivale või kombineeritakse erinevaid materjale;
- 7) suunatakse last tehtut analüüsima, selgitama, miks ta kujutas esemeid, nähtusi just sellisel viisil, milliseid materjale ja tehnikaid kasutas ning kuidas tööga rahule jäi. Kaaslaste töösse tolerantse suhtumise kujundamisele aitab kaasa, kui analüüsitakse nii laste töid kui ka kunstiteoseid ning põhjendatakse oma hinnangut.

- (4) Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 6–7aastane laps:

- 1) leiab ümbritseva vaatlemisel erinevaid detaile, objekte ja nendevahelisi seoseid ning kujutab ümbritsevat vabalt valitud viisil;
- 2) väljendab joonistades, maalides, voolides ja meisterdades meeleolusid ja fantaasiaid;
- 3) kasutab kunstitöö loomiseks erinevaid vahendeid;
- 4) kujutab inimesi neile iseloomulike tunnuste kaudu;
- 5) keskendub alustatud tegevusele ja loob oma kunstitöö;
- 6) loob esemeid erinevaid tehnikaid ja materjale kasutades ning räägib nende otstarbest;
- 7) koostab ise või valib tööst lähtuvalt sobivad motiivid või vahendid eseme kaunistamiseks;
- 8) kirjeldab kunstiteoseid, nende värve ja meeleolu.

§ 22. Valdkond *Muusika*

- (1) Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgiks on, et laps:

- 1) tunneb rõõmu laulmisest ja musitseerimisest;
- 2) suudab keskenduda kuulatavale muusikapalale;
- 3) suudab ennast loovaalt väljendada laulmise, liikumise, tantsimise ja pillimängu kaudu;
- 4) suudab musitseerida nii rühmas kui ka üksi.

- (2) Valdkonna *Muusika* sisu:

- 1) laulmine;
- 2) muusika kuulamine;
- 3) muusikalis-rütmiline liikumine;
- 4) pillimäng.

- (3) Õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel ja korraldamisel:

- 1) on esikohal emotsionaalne ja aktiivne muusikaalne tegevus;

2) kujundatakse ja arendatakse lapse muusikalis-loomingulisi võimeid, samuti kultuurilis-sotsiaalsed aktiivsust ning väärtushinnanguid;

3) arvestatakse lapse individuaalseid eeldusi ning toetatakse eduelamusele ja tunnustusele;

4) kasutatakse muusikat lõimiva tegevusena ka teistes õppe- ja kasvatustegevuse valdkondades nagu *Keel ja kõne, Kunst* jne; muusika on igapäevaelu osa, nii argi- kui ka pidulike sündmuste puhul;

5) seostatakse üksteisega muusika kuulamine, laulmine, pillimäng, muusikalis-rütmiline liikumine, mängud ja tantsud;

6) muusikapalade (laulud, palad muusika kuulamiseks, tantsud ja mängud, pillilood) valikul arvestatakse laste huvidega ning ea- ja jõukohasusega.

(4) Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 6–7aastane laps:

1) laulab ilmekalt loomuliku häälega ja vaba hingamisega;

2) laulab eakohaseid rahva- ja lastelaule nii rühmas/ansamblis kui ka üksi;

3) suudab laulu või muusikapala tähelepanelikult kuulata ning kuulatud muusikat iseloomustada;

4) eristab kuulmise järgi laulu ja pillimängu;

5) eristab tämbri ja kõla järgi õpitud pille;

6) mängib eakohastel rütmilise ja meloodiapillidel õpitud lauludele ja instrumentaalpaladele lihtsaid kaasmänge;

7) mängib lastepillidel ja oskab mängida ka pilliansamblis;

8) liigub vastavalt muusika meeleolule;

9) väljendab ennast loovalt muusikalis-rütmilise liikumise kaudu.

§ 23. Valdkond *Liikumine*

(1) Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgiks on, et laps:

1) tahab liikuda ja tunneb liikumisest rõõmu;

2) suudab pingutada sihipärase tegevuse nimel;

3) tegutseb aktiivselt üksi ja rühmas;

4) mõistab kehalise aktiivsuse olulisust inimese tervisele;

5) järgib esmaseid hügieeni- ja ohutusnõudeid.

(2) Valdkonna *Liikumine* sisu:

1) kehalise kasvatuse alased teadmised: ohutus, enesekontroll ja hügieen;

2) põhiliikumised;

3) liikumismängud;

4) erinevad spordialad;

5) tants ja rütmika.

(3) Õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel ja korraldamisel:

1) arvestatakse, et põhiliikumised eeldavad igapäevast suunamist: liigutusoskused, liikumisosavus ja teised liikumisvõimed (vastupidavus, jõud, kiirus, paindumus) kujunevad ja arenevad tegevuste regulaarsel kordamisel;

2) rikastatakse lapse liikumis- ja tegevusvõimalusi sportlik-arenduslike liikumisviisidega – jalgrattasõit, suusatamine, uisutamine, ujumine jms;

3) peetakse oluliseks kõlbeliste põhimõtete ja enesekindluse kujundamist: regulaarsel tegelemisel kehaliste harjutustega kujunevad positiivsed iseloomuomadused;

4) suunatakse last oma oskusi, võimeid ja koostööd hindama, kaaslastega arvestama, oma emotsioone kontrollima ja valitsema; mõistma ühe või teise kehalise harjutuse vajalikkust;

5) mitmekesistatakse põhiliikumiste, koordineerimise, rühi, tasakaalu, liikumisvõime ja peenmotoorika (täpsus, näo- ja sõrmelihaste kontrollioskus) arendamist ja tagasiside andmist.

(4) Õppe- ja kasvatustegevuse tulemusel 6–7aastane laps:

1) keskendub sihipäraseks kehaliseks tegevuseks;

2) peab liikumisel ja mängimisel kinni üldistest ohutusreeglitest, valides sobivad paigad ja vahendid;

3) sooritab põhiliikumisi pingevabalt, nii et liigutused on koordineeritud, rütmilised;

4) sooritab paindumist, kiirust, vastupidavust ja jõudu arendavaid harjutusi;

5) säilitab tasakaalu paigal olles ja liikumisel;

6) kasutab harjutuste sooritamisel mõlemat kätt, täpsust nõudvas tegevuses kasutab domineerivat kätt;

7) matkib täiskasvanut harjutuste sooritamisel;

8) sooritab üheaegselt kaaslasega rütmiliikumisi;

9) liigub vastavalt enda tekitatud rütmile ühtlase ja vahelduva tempoga;

10) kasutab liikumisel erinevaid vahendeid (lindid, rätikud, rõngad, suusad, kelgud jne);

11) mängib sportlike elementidega mängu (korvpall, jalgpall jne);

12) peab kinni kokkulepitud mängureeglitest;

13) nimetab erinevaid spordialasid ja Eesti tuntumaid sportlasi.

6. peatükk

LAPSE ARENGU HINDAMINE

§ 24. Lapse arengu hindamise põhimõtted

(1) Lapse arengu analüüsimine ja hindamine on oluline lapse eripära mõistmiseks, erivajaduste väljaselgitamiseks, positiivse enesehinnangu ja arengu toetamiseks ning õppe- ja kasvatustegevuse kavandamiseks koostöös lapsevanemaga.

(2) Lapse arengu hindamine on osa igapäevasest õppe- ja kasvatusprotsessist. Pedagoogid viivad vaatlusi läbi kindla plaani alusel ning lapsi jälgitakse nii igapäevatoimingutes, vabamängus kui ka pedagoogi suunatud tegevustes.

(3) Lapse arengu hindamise aluseks on eeldatavad üldoskused ning õppe- ja kasvatustegevuse valdkondade tulemused.

(4) Lapse arengut kirjeldatakse lapsest lähtuvalt, väärtustades saavutatut ning tunnustades lapse toimetulekut, arenemist, positiivseid hoiakuid ja huvi.

(5) Lasteasutuse pedagoogiline nõukogu otsustab, milliseid meetodeid kasutada lapse arengu hindamisel. Rühmaõpetaja tutvustab lapsevanemale lapse arengu hindamise põhimõtteid ja korraldust.

(6) Vähemalt üks kord õppeaastas viib pedagoog lapse arengu hindamiseks ja toetamiseks lapsevanemaga läbi arenguveestluse, mis:

- 1) annab tagasisidet lapse arengust ja õppimise tulemustest;
- 2) selgitab lapsevanema seisukohad ja ootused lapse arengu suhtes.

(7) Lapse arengu hindamise ja arenguveestluse tulemus dokumenteeritakse «Isikuandmete kaitse seaduses» sätestatud tingimustel.

7. peatükk MÄÄRUSE RAKENDAMINE

§ 25. Koolieelsete lasteasutuse õppekavade vastavusse viimine

Lasteasutuse õppekavad viiakse käesoleva määrusega vastavusse 1. märtsiks 2009. a.

§ 26. [Käesolevast tekstist välja jäetud.]

§ 27. Määruse jõustumine

Määrus jõustub 1. septembril 2008. a.